

1918 - 2018

Azərbaycan
Xalq
Cümhuriyyəti
100

Dünya Azərbaycanlıları: *tarix və müasirlik*

*World Azerbaijanis:
History and Modernity*

3-cü *Beynəlxalq elmi konfrans*
rd *International Scientific Conference*

21-22 dekabr 2018
Bakı şəhəri

**DÜNYA AZƏRBAYCANLILARI:
TARİX VƏ MÜASİRLİK**

**III BEYNƏLXALQ ELMİ
KONFRANS**

21-22 dekabr 2018

BAKİ- AZƏRBAYCAN

Ünvan: Bakı Dövlət Universiteti, III tədris binası,
Dəyirmi Akt zalı, Bakı şəhəri, Z.Xəlilov küçəsi, 23

Təşkilatçı qurumlar:

Bakı Dövlət Universiteti

Azərbaycan Respublikası Diasporla
iş üzrə Dövlət Komitəsi

Azərbaycan Tarix Qurumu

Dünya Türk Gənclər Birliyi

KONFRANSIN TƏŞKİLAT KOMİTƏSİ

TƏŞKİLATÇI HEYƏT

İradə Əliyeva	BDU, Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları üzrə prorektor, professor- sədr
Aydın Kazımzadə	BDU, Elm və innovasiyalar üzrə prorektor, AMEA-nın müxbir üzvü
Sani Hacıyev	BDU, Sosial məsələlər, tələbələrlə iş və ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə prorektor, professor
Azad Rzayev	BDU, Tarix fakültəsinin dekanı, dosent- sədr müavini
İzzət Əfəndiyeva	BDU, Elmi tədqiqat hissəsinin müdiri, f.e.d.
Anar İsgəndərov	BDU, Mənbəşünaslıq, tarixşünaslıq və metodika kafedrasının müdiri, professor
Mehman Abdullayev	BDU, Azərbaycan tarixi (təbiət fakültələri üzrə) kafedrasının müdiri, dosent
Arzu Məmmədova	BDU, Azərbaycan tarixi (təbiət fakültələri üzrə) kafedrası, dosent - məsul katib
Tofiq Mustafazadə	AMEA, A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutu, Azərbaycan Tarix Qurumunun sədri, professor
İradə Məmmədova	AMEA, A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutu, Azərbaycan Tarix Qurumu sədrinin müavini, dosent
Fuad Muradov	Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri, k.f.d.
Aqil Əsədov	Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin “Təbliğət, informasiya və analitik təhlil” şöbəsinin müdiri, dosent
Daşqın Rəcəbli	Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin aparat rəhbəri, s.f.d.
Əkrəm Abdullayev	Dünya Türk Gəncləri Birliyinin sədri
Elvira Lətifova	BDU, Qədim dünya və orta əsrlər tarixi kafedrası, dosent
Səidə Quliyeva	BDU, Dünya azərbaycanlıları: tarixi-demoqrafiya ETL-i, dosent

Dünya azərbaycanlıları: tarix və müasirlik

III Beynəlxalq elmi konfrans

21-22 dekabr 2018, Bakı

Ulduz Paşayeva	BDU, Dünya azərbaycanlıları: tarixi-demoqrafiya ETL-i, böyük elmi işçi
Asəf Hacıyev	BDU, Dünya azərbaycanlıları: tarixi-demoqrafiya ETL-i, t.f.d.
Zəhra İslamova	BDU, Azərbaycan tarixi (təbiət fakültələri üzrə) kafedrası, t.f.d.
Rəna Hüseynova	BDU, Azərbaycanın maddi- mədəniyyət tarixi ETL-i, böyük elmi işçi
Leyla Vaqif qızı	BDU, Dünya azərbaycanlıları: tarixi-demoqrafiya ETL-i, t.f.d.

ELMİ HEYƏT

AMEA-nın həqiqi üzvü

Yaqub Mahmudov

prof.Aleksandr Nesterov

prof.Cəmilə Rüstəмова

prof.Əmrah Dadaşov

prof.Əsməd Muxtarova

prof.Fərhad Turanlı

prof.Hatice Erdemir

prof.İbrahim Zeynalov

prof.İradə Hüseynova

prof.Qabil Əliyev

prof.Qüdrət İsmayilzadə

prof.Lətifə Həsənova

prof.Mehmet Serhat Yılmaz

prof.Məmməd Fətəliyev

prof.Okan Yeşilot

prof.Sevda Süleymanova

prof.Şahin Fərzəliyev

prof.Tarix Dostiyev

f.e.d.Lütviyyə Əsgərzadə

f.e.d.Vüqar Əliyev

s.e.d.Hatəm Cabbarlı

dos.Abutalıb Cəlilov

dos.Aqil Əsədov

dos.Atamoğlan Məmmədli

dos.Boran Əziz

dos.Etibar Talıblı

dos.Gövhər Rizayeva

dos.Firdovsiyyə Əhmədova

dos.İqbal Ağayev

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

Ural Federal Universiteti, Rusiya

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

Kyivo-Mohilyanska Akademiyası Milli Universiteti, Ukrayna

Calal Bayar Universiteti, Türkiyə

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

Kastamonu Universiteti, Türkiyə

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

Mərmərə Universiteti, Türkiyə

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

AMEA Tarix İnstitutu, Azərbaycan

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

AMEA Ədəbiyyat İnstitutu, Azərbaycan

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

Qərbi Kəspə Universiteti, Azərbaycan

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

BDU, Dünya azərbaycanlıları: tarixi-demoqrafiya ETL-i,

Azərbaycan Respublikası Prezidenti

yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası

Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan

Dünya azərbaycanlıları: tarix və müasirlik

III Beynəlxalq elmi konfrans

21-22 dekabr 2018, Bakı

dos.İlqar Niftəliyev	AMEA Tarix İnstitutu, Azərbaycan
dos.Qənirə Pirquliyeva	Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan
dos.Qiyas Şükürov	Bozok Universiteti, Türkiyə
dos.Leyla Hüseynova	AMEA Tarix İnstitutu, Azərbaycan
dos.Məhəmməd Məmmədov	Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan
dos.Mətanət Məmmədova	Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan
dos.Namiq Musalı	Kastamonu Universiteti, Türkiyə
dos.Nərminə Əmirbəyova	AMEA Tarix İnstitutu, Azərbaycan
dos.Nigora Allayeva	Özbəkistan Elmlər Akademiyası, Tarix İnstitutu
dos.Rəsul Hüseyinli	Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan
dos.Sevda İsmayılova	Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan
dos.Sevinc Qasımova	Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan
dos.Sevinc Ruintən	Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan
dos.Səidə Əli qızı	Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan
dos.Yeganə Çağlayan	Alparslan Universiteti, Türkiyə
dos.dr. Hikmət Dəmirçi	Kahramanmaraş Sütçü İmam Universiteti, Türkiyə
f.e.n. Pətimat Əlibəyova	EA, Q.Sadası adına Dağıstan Dil, Ədəbiyyat və Mədəniyyət İnstitutu, Rusiya
dr.Mehmet Eyup Tütüncü	Research centre for Turkistan and Azerbaijan, Niderland
phd. Şəhla Kazımova	Varşava Universiteti, Polşa
phd.Əbdülqadir İnalətəkin	Humbolt Universiteti, Almaniya
t.e.n.Natalya Zub (Rudenko)	UMEA, A.E.Krımski adına Şərqsünaslıq İnstitutu, Ukrayna
t.e.n.Oksana Vasilyuk	UMEA, A.E.Krımski adına Şərqsünaslıq İnstitutu, Ukrayna
t.e.n.Pilipçuk Yaroslav	UMEA., A.E.Krımski adına Şərqsünaslıq İnstitutu, Ukrayna
t.e.n.Şərəfəddin Məhərrəmov	RFEA, Q.Sadası adına Dağıstan Elmi Mərkəzi Tarix, Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutu, Rusiya
t.f.d.Aynurə Məmmədova	Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan
t.f.d.Ziyad Əmrahov	AMEA Qafqazsünaslıq İnstitutu, Azərbaycan

TEXNİKİ HEYƏT

Anar Cəfərov

Aytən Abbasova-Quliyeva

Aybəniz Babayeva

Aida Ağayeva

Əziz Əliyev

Leyla Məmmədova

Murad Əsədov

Pərvanə Mustafazadə.

Natavan Namazova

Hikmət Əhmədov

Humay Babayeva

İlahə Əliyeva

Səidə Nəbiyeva

Əli Babazadə

21 dekabr

DƏYİRMİ AKT ZALI

Saat: 09.00-10.30

Qeydiyyat

Saat: 11.00-13.00

Konfransın açılışı

TƏBRİK NİTQLƏRİ

dos. AZAD RZAYEV

BDU, Tarix fakültəsinin dekani

VALEH HACIYEV

Azərbaycan Respublikasının
Diasporla İş Üzrə Dövlət
Komitəsi

prof. TOFIQ MUSTAFAZADƏ

Azərbaycan Tarix Qurumunun
sədri

ƏSAS MƏRUZƏLƏR:

prof. ANAR İSGƏNDƏROV

Azərbaycan Xalq

Cümhuriyyətinin dövlətçilik tarixində yeri

dos. FİRDOVSIYYƏ ƏHMƏDOVA *Sovet Rusiyasının*

Azərbaycana münasibətdə "müstəqillik" şüarından faydalanması

dos. İLQAR NİFTƏLİYEV

*1918-1919-cu illərdə Ermənistan-
Azərbaycan ərazi münaqişəsində Böyük Britaniyanın siyasəti*

Fasilə

saat: 13.00-13.30

**AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASINA
ELMİ-NƏZƏRİ BAXIŞ**

21 dekabr, otaq: 902, III tədris binası

Sədrilər: dos. Firdovsiyyə Əhmədova; dos.İradə Məmmədova

14.00	Eynulla Mədətli	<i>Heydər Əliyev irsində
azərbaycançılıq məfkurəsi</i>
14.15	Lalə Əfəndiyeva	<i>Müasir Azərbaycan dili və nitq
mədəniyyəti məsələləri</i>
14.30	Günəl Rəhimli	<i>Qızılbaş ideologiyasının tərəfdarı
olan tayfalar</i>
14.45	Elmira Hacıyeva	<i>Azərbaycan sözünün mənşəyi və
müxtəlif dövrlərdə ifadə etdiyi
məna</i>
15.00	Naziyyə
Məmmədova	<i>Azərbaycanda yaddaş siyasəti</i>

Müzakirələr: 20 dəqiqə

**MÜSTƏQİLLİYƏ GEDƏN YOL: AZƏRBAYCAN ÇƏTİN
MÜBARİZƏ VƏ SINAQ QARŞISINDA**

21 dekabr, otaq: Dəyirmi Akt zalı, III tədris binası

Sədrilər: dos. Abutalıb Cəlilov; t.f.d. Ziyad Əmrahov

- 14.00 Şahin Fərzəliyev** *Quba qəzasında baş vermiş “Qanlı dərə” əhvalatı və üç qəhrəman haqqında bəzi qeydlər*
- 14.15 Sevinc Qasımova** *Azərbaycanda müstəqillik uğrunda mübarizədə maarifçilik hərəkətinin rolu və yeri*
- 14.30 Qərənfil Xəlilova** *Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasında siyasi məktəbin rolu*
- 14.45 Səbinə Məmmədli** *Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin müstəqilliyə gedən yolda verdiyi qurbanlar*
- 15.00 Təhminə Vəliyeva** *“Üç mədəniyyət” Əhməd bəy Ağaoğlu şərhində*

Müzakirələr: 20 dəqiqə

AZƏRBAYCAN XALQ CÜMHURİYYƏTİNİN QURUCULARI

21 dekabr, otaq: Kiçik Akt zalı, əsas bina, II mərtəbə

Sədrilər: prof. Anar İsgəndərov; dos. Rəsul Hüseynli

- 14.00 Zəhra İslamova** *Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin dini etiqad naziri Musa Rəfiyev*
- 14.15 Hicran Mahmudova** *Süleyman bəy (Məmməd bəy) Sulkevic və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti*
- 14.30 Saida Babayeva** *Nəsib bəy Yusifbəyli və milli ideya*
- 14.45 Aydan Həmidova** *Fətəli Xan Xoyski*
- 15.00 Aygün Həşimova** *Мамед Эмин Расулзаде – идеолог национально-освободительного движения*

Müzakirələr: 20 dəqiqə

Dünya azərbaycanlıları: tarix və müasirlik

III Beynəlxalq elmi konfrans

21-22 dekabr 2018, Bakı

AZƏRBAYCAN MÜHACİRƏTİ: BİTMƏYƏN MÜBARİZƏ, TÜKƏNMƏYƏN ARZULAR

21 dekabr, otaq: 803, III tədris binası

Sədrilər: dos.Səidə Əli qızı; t.f.d.Aynurə Məmmədova

- 14.00** **Səidə Əli qızı** *Əhməd bəy Ağaoğlunun Türkiyədə mühacirət dövründəki fəaliyyəti*
- 14.15** **Aytac Bədəlova** *Paris Sülh Konfransı nümayəndə heyətinin mühacirət fəaliyyəti*
- 14.30** **Seymur Cabbarlı** *Əlimərdan bəy Topçubaşov və onun Azərbaycan müstəqilliyinin tanınması uğrunda mübarizəsi*
- 14.45** **Kəmalə Məmmədova** *II Dünya müharibəsi zamanı Qafqaz müsəlmanları legionunun formalaşmasında mühacirlərin fəaliyyəti*
- 15.00** **İlahə Xantəmirova** *Azərbaycanlıların mühacirətdə nəşr etdikləri bir neçə dərgi haqqında : “milli atəş”, “yasamız”, “ilham kaynağı”, “millet andı”, “mukaddes odlar ülkesi” dergileri*

Müzakirələr: 20 dəqiqə

**ERMƏNİSTAN-AZƏRBAYCAN, DAĞLIQ QARABAĞ
MÜNAQİŞƏSİ TARİXİ RETROSPEKTİVDƏ**

21 dekabr, otaq: Heydər Əliyev mərkəzi, Əsas bina

Sədrilər: prof. İradə Hüseynova; dos. Atamoğlan Məmmədli

- 14.00 Leyla Hüseynova** *Heydər Əliyev irsində
azərbaycanlıların soyqırımı və
doğma yurdlarından deportasiya
edilməsi məsələlərinə münasibət*
- 14.15 Leyla Vaqif qızı** *Avropa İttifaqının Ermənistan -
Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ
münaqişəsinə mövqeyinə dair*
- 14.30 Türkan Qasımova** *Qafqazda etnik münaqişələrin həlli
uğrunda Heydər Əliyevin fəaliyyəti
(Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin
timsalında)*
- 14.45 Darxan
Cumaqaliev** *Историческая политика
Азербайджана в контексте
Карабахского конфликта*

Müzakirələr: 20 dəqiqə

**AZƏRBAYCAN TARİXİ MƏSƏLƏLƏRİ MADDİ
MƏDƏNİYYƏT ABİDƏLƏRİNDƏ**

21 dekabr, otaq:906, III tədris binası

Sədrilər: prof.Tarix Dostiyev; dos. Sevda İsmayılova

- 14.00 Qənirə Pirquliyeva** *Müstəqillik dövrlərində
azərbaycançılıq ideologiyasının
numizmatik materiallarda əksi*
- 14.15 Elşən
Abdurahmanov** *Qədim Albaniyanın Şəki
vilayətinin ilk orta əsr xristian
məbədləri*
- 14.30 Nərgiz Əsədullayeva** *Məzar daşları üzərində ornamental
kompozisiyalar*
- 14.45 Ülkər Sərkərova;
Aygül Xəlilova;
Habil Xəlilov** *Şəki “Xan qəbiristanlığı”
Azərbaycan tarixinin
öyrənilməsində tarixi-epiqrafik
mənbə kimi*

Müzakirələr: 20 dəqiqə

AZƏRBAYCAN TARİXİNİN SƏFƏVİ DÖVRÜ

21 dekabr, otaq: Elmi kitabxana, Əsas bina, IV mərtəbə

Sədrilər: prof.Şahin Fərzəliyev; dos.Elvira Lətifova

- 14.00 Elvira Lətifova** *XVI əsrin ikinci yarısında Səfəvilər dövlətinin Qafqaz siyasətində Azərbaycanın Şimal-Qərb torpaqları*
- 14.15 Rövşən Muğanlinski** *Проблема освещения культурной жизни Сефевидского государства в английских источниках XVI века*
- 14.30 Rəna Şahbazova** *Səfəvi dövlətinin xarici siyasət məsələləri V.V.Bartoldun tədqiqatlarında*
- 14.45 Sayad Mehtizadə** *Azərbaycanın orta əsr musiqisi və təsviri sənəti Qərbi Avropa səyyahlarının gündəliklərində*
- 15.00 Sevinc Zeynalova** *Səfəvilərin Hörmüz uğrunda mübarizəsi*

Müzakirələr: 20 dəqiqə

**AZƏRBAYCAN DİASPORUNUN FƏALİYYƏTİ VƏ
GƏLƏCƏK PERSPEKTİVLƏR**

22 dekabr, otaq: Dəyirmi Akt zalı, III tədris binası

Sədrilər: dos.Aqil Əsədov; dos.Elvira Lətifova

10.00	Fərhad Turanlı	<i>Azərbaycan diasporasının Ukrayna təhsil və elminin inkişafında göstərdikləri fəaliyyətlər</i>
10.15	Amangəldi Kaşkimbayev;
Kyat Samanbekov;
Aygerim Seyfulina	<i>Из истории азербайджанцев в Казахстане</i>
10.30	Natalya Zub
(Rudenko);
Oksana Vasilyuk	<i>К истории Азербайджанской диаспоры в Киеве в начале XX века</i>
10.45	İsa Hüseynov	<i>Müasir dövrdə Azərbaycan və Türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyəti</i>
11.00	Samirə Hədiyeva	<i>Azərbaycan və Türkiyə diaspor təşkilatlarının əməkdaşlıq istiqamətləri</i>

Müzakirələr: 20 dəqiqə

**İSTİQLAL İDEYALARININ ƏDƏBİYYATIMIZDA
TƏRƏNNÜMÜ**

22 dekabr, otaq: 902, III tədris binası

Sədrilər: dos.Boran Əziz; dos.Qənirə Pirquliyeva

- 10.00 Lütviyyə Əsgərzadə** *Cümhuriyyətin 100 ilində: Hüseyn Cavid Məhəmməd Əmin Rəsulzadə təhlillərində*
- 10.15 İlkin Qulusoy;
Könül Quliyeva** *İsmayıl Şıxlının “Ölən dünyam” romanında Cümhuriyyət dönəmi azadlıq mücadiləsinin bədii ifadəsi*
- 10.30 Səba Namazova** *Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövrünün ədəbiyyatında milli oyanış, azadlıq duyğularının bədii əksi*
- 10.45 Aytən Muşkiyeva** *Bəkir Çobanzadə və ədəbiyyat tarixçiliyi problemləri*
- 11.00 Ülkər Abdullayeva** *Dilçiliyin Vətən konseptinin bəzi anlayışları (“Kitabi-Dədə Qorqud” dastanı əsasında)*

Müzakirələr: 20 dəqiqə

AZƏRBAYCAN MƏTBUATI İSTİQLALIN KEŞİYİNDƏ

22 dekabr, otaq: Kiçik Akt zalı, Əsas bina, II mərtəbə

Sədrilər: f.e.d. Vüqar Əliyev; dos. Səidə Quliyeva

- 10.00 Tamara Ölçekçi** *Rusya basınına görə: Bir millet, iki devlet*
- 10.15 Gülbəniz Babayeva** *“Molla Nəsrəddin” jurnalı və Xalq Cümhuriyyəti*
- 10.30 Nigar Ağayeva** *Редакторы и ведущие авторы русскойязычной периодики АДР*
- 10.45 Günay Məmmədova** *Azərbaycan Respublikası müstəqillik illərində: region mətbuatının inkişafı*
- 11.00 Namiq Kamal İldırım** *Dünya azərbaycanlıları medya, iletişim ve haberleşme ağı*

Müzakirələr: 20 dəqiqə

**TƏHSİL GƏLƏCƏYİN TƏMİNATIDIR VƏ YA MÜSTƏQİL
AZƏRBAYCANDA TƏHSİL SİYASƏTİ**

22 dekabr, otaq: 906, III tədris binası

Sədrilər: prof.İbrahim Zeynalov; dos.Leyla Hüseynova

10.00	Mətanət
Məmmədova	<i>Azərbaycan Respublikasında
müstəqillik illərində təhsil</i>
10.15	Rəna Hüseynova	<i>Gürcü dilinin tədrisinin
Azərbaycan tarixi problemlərinin
öyrənilməsində rolu</i>
10.30	Səidə Nəbiyeva	<i>“Azərbaycan tarixi” fənninin
tədrisinin vətənpərvərlik
tərbiyəsində rolu</i>

Müzakirələr: 20 dəqiqə

**XX ƏSR AZƏRBAYCAN TARİXİNƏ
YENİ BAXIŞ**

22 dekabr, otaq: Elmi kitabxana, Əsas bina, IV mərtəbə

Sədrilər: **prof.Cəmilə Rüstəmovə; dos.Sevinc Qasımova**

- 10.00** **Elşən Aslanov** *Mühacir ədəbiyyatımızda Bakı
Xalq Komissarları Sovetinin tarixi*
- 10.15** **Anar İsmayılov** *1920-ci illərdə Azərbaycan–
Türkiyə münasibətləri sovet dövrü
Azərbaycan tarixşünaslığında*
- 10.30** **Billurə Qurbanzadə** *Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti
dövrü 1920-30-cu illər sovet
tarixçilərinin əsərlərində*
- 10.45** **Ümid Niayəş** *Cənubi Azərbaycanlıların öz milli
tarixini yazma cəhdləri: rəsmi
tarixşünaslığa qarşı milli
tarixşünaslıq*
- 11.00** **Aytac Cabbarova** *Müstəqillik illərində
azərbaycançılıq ideologiyasında
Cənubi Azərbaycan məsələsi*

Müzakirələr: 20 dəqiqə

**AZƏRBAYCAN XALQ CÜMHURİYYƏTİNİN
VARISI OLAN AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
MÜSTƏQİLLİK İLLƏRİNDƏ**

22 dekabr, otaq: Heydər Əliyev mərkəzi, Əsas bina

Sədrilər: prof.Məmməd Fətəliyev; dos. Azad Rzayev

- 10.00 Atamoğlan Məmmədli** *İran –Rusiya münasibətlərinin Azərbaycanca təsiri (1991-2000-ci illər)*
- 10.15 Xoşqədəm İslamova Sevil Heydərova** *XX əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində Azərbaycan Respublikasında siyasi böhranın dərinləşməsi və vətəndaş qarşıdurmasının güclənməsi*
- 10.30 Aybəniz Paşayeva** *Azərbaycanın milli dövlətçiliyinin qurulmasında Heydər Əliyevin rolu*
- 10.45 Xəyalə Novruzova** *Rusiya Federasiyasının xarici siyasətində Azərbaycan (1991-2018-ci illər)*
- 11.00 Gülnar Təhməzli** *Azərbaycan Respublikasının müstəqillik illərində neft və qaz siyasəti*

Müzakirələr: 20 dəqiqə

Fasilə saat 11.30-12.00

**AZƏRBAYCAN XALQ CÜMHURİYYƏTİNİN
DÖVLƏT QURUCULUĞU MƏSƏLƏLƏRİNƏ BAXIŞ**

22 dekabr, otaq: Dəyirmi Akt zalı, III tədris binası

Sədrilər: prof. Fərhad Turanlı; dos. Mehman Abdullayev

- 12.00 Cavid Bağırzadə** *Azərbaycan istiqlalı tarixi sınaq qarşısında – Azərbaycan Cümhuriyyətinin Gəncə dövrünün bəzi məqamları haqqında*
- 12.15 Aynurə Məmmədova** *Государственная политика Азербайджанской Демократической Республики на пути к укреплению суверенитета*
- 12.30 Aygün İsmayılova** *Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Parlamentində Milli azlıq fraksiyası*
- 12.45 Fuad Mürsəlli** *Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutunun səbəbləri*
- 13.00 Afət Kərimova** *Государственное строительство в период правительств Фатали Хана Хойского*

Müzakirələr: 20 dəqiqə

**ERMƏNİLƏRİN ƏRAZİ İDDİALARI: CƏNUBİ QAFQAZ
YENİ ETNİK MÜNAQIŞƏ TƏHDİDİ İLƏ QARŞI-QARŞIYA**

22 dekabr, otaq: Kiçik Akt zalı, Əsas bina, II mərtəbə

Sədrlər: s.e.d. Hətəm Cabbarlı; dos. Ruintən Sevinc

- 12.00** **Aynur Hüseynova** *Турецко-армянские отношения в первые десятилетия XXI века*
- 12.15** **Rahim Həsənov** *XX əsrin birinci rübündə Şəkiddə erməni təxribatları*
- 12.30** **Vüqar Həsənov;
Rəna Hüseynova** *Ermənilərin Cənubi Qafqazda növbəti işğalçılıq hədəfi Samtsxe-Cavaxetiya varmı?!*
- 12.45** **İsmayıl Tanrıverdi** *XX əsrin ikinci yarısında Ermənistanda kadr siyasəti*
- 13.00** **Murad Əsədov** *Cənubi Qafqazda erməni iddiaları yeni etnik münaqişənin qaynağıdır (Dağlıq Qarabağ Samsheti-Cavaxetiya münaqişələri paralelində)*

Müzakirələr: 20 dəqiqə

**CÜMHURİYYƏTİN MƏDƏNİ-MAARİF VƏ TƏHSİL
SİYASƏTİ**

22 dekabr, otaq: Elmi kitabxana, Əsas bina, IV mərtəbə

Sədrilər: prof. Sevda Süleymanova; dos. Mətanət Məmmədova

12.00	Solmaz
Allahverdiyeva	<i>Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin
maarif sahəsindəki tədbirləri</i>
12.15	Qızıyətər
Əhmədzadə	<i>Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti
dövründə təhsilin ali pilləsinə dair</i>
12.30	Sevinc İbadova	<i>Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin
ali təhsilli kadrların hazırlanması
istiqamətindəki fəaliyyəti</i>
12.45	Samir Mirzəyev	<i>Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti
hökumətinin mədəni-maarif və
təhsil siyasəti</i>

Müzakirələr: 20 dəqiqə

**CÜMHURİYYƏTİMİZİN İDEOLOJİ İRSİNİN
MƏDƏNİYYƏTİMİZDƏ ƏKSİ**

22 dekabr, otaq: Heydər Əliyev mərkəzi, Əsas bina

Sədrilər: f.e.d. Lütviyyə Əsgərzadə; t.f.d. Zəhra İslamova

12.00	Rəşad Əsgərov;
Bağır Babayev	<i>XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan
Demokratik fikrinin poeziyasındakı
milli ideyalar</i>
12.15	Fəridə Mirişova	<i>Cümhuriyyət illərində musiqi
mədəniyyəti</i>
12.30	Şəbnəm Məmmədli	<i>Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti
dövrünün ziyalı qadınları</i>
12.45	Sürəyya Səmədova	<i>Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin
əsərlərinə bir baxış ("Əsrimizin
Siyavuşu" əsəri əsasında)</i>

Müzakirələr: 20 dəqiqə

**TARİXİ AZƏRBAYCAN TORPAQLARINDA ETNOSİYASI
VƏ DEMOQRAFİK PROSESLƏR**

22 dekabr, otaq: 902, III tədris binası

Sədrilər: prof. Qüdrət İsmayılzadə; t.f.d. Asəf Hacıyev

- 12.00** Əmanət Əsədova; Adil Abdullayev *Azərbaycanda tarixi etno-siyasi proseslərin öyrənilməsində "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının rolu*
- 12.15** Almas Cavadova *Azərbaycan XVIII əsrin əvvəllərində*
- 12.30** İradə Məmmədova *1831-ci il kameral təsvirinə görə İrəvan şəhərinin sərhədləri, ərazisi və əhalisi*
- 12.45** Raisə Cəfərova *XX əsrdə azərbaycanlıların Xəzərin Şərqi sahilinə miqrasiyası*
- 13.00** Nərgiz Babaxani *Türkiyə tarixşünaslığında Qarsın etnik tərkibi barədə*
- 13.15** Ulduz Paşayeva *Azərbaycan əhalisinin demoqrafik göstəriciləri (statistik məlumatlar əsasında)*

Müzakirələr: 20 dəqiqə

Fasilə saat 13.30.14.00

BAĞLANIŞ İCLASI

22 dekabr, otaq: Dəyirmi Akt zalı, III tədris binası

- 14.00 Mehman Abdullayev** *Qarabağ xanlığında ali zümrə*
- 14.15 Arzu Məmmədova** *XIX əsrdə Rusiyanın Cənubi Qafqazda dini siyasəti və onun işğal prosesinə təsiri*
- 14.30 Səidə Quliyeva** *Azərbaycanın Şimal-Qərb rayonlarının əhalisinin yaş tərkibi: uzunömürlülük göstəriciləri (əhali siyahıyaalma materiallarına əsasən)*
- 14.45 Asəf Hacıyev** *Dərbənd əhalisinin say dinamikası (sovet hakimiyyəti dövrü)*

KONFRANSIN YEKUN HESABATI

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ HƏMRƏYLİK HİMNİ

Konfransın məruzəçilərinin siyahısı:

Anar İsgəndərov	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, professor, Azərbaycan</i>
Arzu Məmmədova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dosent, Azərbaycan</i>
Afət Kərimova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, magistr, Azərbaycan</i>
Almas Cavadova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dosent, Azərbaycan</i>
Adil Abdullayev	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, Azərbaycan,</i>
Amangeldi Kaşkimbayev	<i>Dövlət Tarixi İnstitutu, dosent, Astana, Qazaxıstan</i>
Anar İsmayilov	<i>Mingəçevir, orta məktəb, müəllim, t.f.d., Azərbaycan</i>
Asəf Hacıyev	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, t.f.d., Azərbaycan</i>
Atamoğlan Məmmədli	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dosent, Azərbaycan</i>
Aybəniz Paşayeva	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dissertant, Azərbaycan</i>
Aydan Həmidova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, magistr, Azərbaycan</i>
Aygerim Seyfullina	<i>Dövlət Tarixi İnstitutu, magistr, Astana, Qazaxıstan</i>
Aygül Xəlilova	<i>AMEA Şəki regional elmi mərkəzi, kiçik elmi işçi, Azərbaycan</i>
Aygün Həşimova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, bakalavr, Azərbaycan</i>
Aygün İsmaylova	<i>Bakı Biznes və Kooperasiya Kolleci, müəllim, Azərbaycan</i>
Aynur Hüseynova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, t.f.d., Azərbaycan</i>
Aynurə Məmmədova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, t.f.d., Azərbaycan</i>
Aytac Bədəlova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, bakalavr, Azərbaycan</i>
Aytac Cabbarova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, bakalavr, Azərbaycan</i>
Aytən Muşkiyeva	<i>Gəncə Dövlət Universiteti, Filologiya fakültəsi, dissertant, Azərbaycan</i>

Dünya azərbaycanlıları: tarix və müasirlik

III Beynəlxalq elmi konfrans

21-22 dekabr 2018, Bakı

Bağır Babayev	<i>Naxçıvan Dövlət Universiteti, baş müəllim, Azərbaycan</i>
Billurə Qurbanzadə	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, doktorant, Azərbaycan</i>
Cavid Bağırzadə	<i>Gəncə Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dosent, Azərbaycan</i>
Darxan	<i>Dövlət Tarixi İnstitutu, magistr, Astana, Qazaxıstan</i>
Cumaqaliev	
Elmira Hacıyeva	<i>Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, magistr</i>
Elşən	<i>AMEA Şəki regional elmi mərkəzi, elmi işçi, Azərbaycan</i>
Abdurahmanov	
Elşən Aslanov	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, t.f.d., Azərbaycan</i>
Elvira Lətifova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dosent, Azərbaycan</i>
Eynulla Mədətli	<i>AMEA Fəlsəfə İnstitutu, dosent, Azərbaycan</i>
Əmanət Əsədova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, t.f.d., Azərbaycan</i>
Fərhad Turanlı	<i>Kyivo-Mohilyanska Akademiya Milli Universiteti, Humanitar Elmlər fakültəsi, professor, Ukrayna</i>
Fəridə Mirişova	<i>AMEA Folklor İnstitutu, elmi işçi, Azərbaycan</i>
Firdovsiyyə	<i>Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası, dosent</i>
Əhmədova	
Fuad Mürsəlli	<i>ADPU Tarix fakültəsi, magistr, Azərbaycan</i>
Gülbəniz Babayeva	<i>AMEA Ədəbiyyat İnstitutu, fil.f.d, Azərbaycan</i>
Gülnar Təhməzli	<i>AMEA Tarix İnstitutu, dissertant, Azərbaycan</i>
Günay Məmmədova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Jurnalistika fakültəsi, elmi işçi, Azərbaycan</i>
Günel Rəhimli	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, doktorant, Azərbaycan</i>
Habil Xəlilov	<i>AMEA Şəki regional elmi mərkəzi, laborant, Azərbaycan</i>
Hicran Mahmudova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, t.f.d., Azərbaycan</i>
Xəyalə Novruzova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, bakalavr, Azərbaycan</i>
Xoşqədam İslamova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, t.f.d., Azərbaycan</i>
İlahə Xantəmirova	<i>Akdeniz Universiteti Tarix bölümü, doktorant, Türkiyə</i>

Dünya azərbaycanlıları: tarix və müasirlik

III Beynəlxalq elmi konfrans

21-22 dekabr 2018, Bakı

İlkin Qulusoy	<i>Qafqaz Universiteti, dosent Türkiyə</i>
İlqar Niftəliyev	<i>AMEA Tarix İnstitutu, dosent, Azərbaycan</i>
İradə Məmmədova	<i>AMEA Tarix İnstitutu, dosent, Azərbaycan</i>
İsa Hüseynov	<i>AMEA Tarix İnstitutu, doktorant, Azərbaycan</i>
İsmayıl Tanrıverdi	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, böyük elmi işçi, Azərbaycan</i>
Kəmalə Məmmədova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dissertant, Azərbaycan</i>
Könül Quliyeva	<i>Qafqaz Universiteti, doktorant, Türkiyə</i>
Kyat Samanbekov	<i>Dövlət Tarixi İnstitutu, magistr, Astana, Qazaxıstan,</i>
Qənirə Pirquliyeva	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dosent, Azərbaycan</i>
Qərənfil Xəlilova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Jurnalistika fakültəsi, s.f.d., Azərbaycan</i>
Qızıyətər Əhmədzadə	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, bakalavr, Azərbaycan</i>
Lalə Əfəndiyeva	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Filologiya fakültəsi, fil.f.d., Azərbaycan</i>
Leyla Hüseynova	<i>AMEA Tarix İnstitutu, dosent, Azərbaycan</i>
Leyla Vaqif qızı	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, t.f.d., Azərbaycan</i>
Lütviyyə Əsgərzadə	<i>AMEA, Ədəbiyyat İnstitutu, fil.e.d., Azərbaycan</i>
Mehman Abdullayev	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dosent, Azərbaycan</i>
Mətanət Məmmədova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dosent, Azərbaycan</i>
Murad Əsədov	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dissertant, Azərbaycan</i>
Namiq Kamal İldırım	<i>Istanbul Universiteti, İqtisadiyyat fakültəsi, magistr, Türkiyə</i>
Natalya Zub (Rudenko)	<i>UEA Şərqsünəşliq İnstitutu, t.e.n., Ukrayna</i>
Naziyyə Məmmədova	<i>AMEA Qafqazsünəşliq İnstitutu, elmi işçi, Azərbaycan</i>
Nərgiz Babaxani	<i>Tovuz rayonu kənd məktəb müəllimi, Azərbaycan</i>
Nərgiz Əsədullayeva	<i>AMEA Şəki regional elmi mərkəzi, rəssam, Azərbaycan</i>
Nigar Ağayeva	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Jurnalistika fakültəsi, elmi işçi, Azərbaycan</i>

Dünya azərbaycanlıları: tarix və müasirlik

III Beynəlxalq elmi konfrans

21-22 dekabr 2018, Bakı

Oksana Vasilyuk Rahim Həsənov	<i>UEA Şərqişünaslıq İnstitutu, t.e.n., Ukrayna</i> <i>AMEA Şəki regional elmi mərkəzi, dissertant,</i> <i>Azərbaycan</i>
Raisə Cəfərova Rəna Hüseynova	<i>AMEA Tarix İnstitutu, t.f.d., Azərbaycan</i> <i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, müəllim,</i> <i>Azərbaycan</i>
Rəna Şahbazova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, t.f.d.,</i> <i>Azərbaycan</i>
Rəşad Əsgərov Rövşən Muğanlinski	<i>AMEA, Fəlsəfə İnstitutu, dosent, Azərbaycan</i> <i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dosent,</i> <i>Azərbaycan</i>
Saida Babayeva	<i>Gəncə Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, t.f.d.,</i> <i>Azərbaycan</i>
Samir Mirzəyev	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Jurnalistika fakültəsi, elmi işçi,</i> <i>Azərbaycan</i>
Samirə Hədiyeva	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, magistr,</i> <i>Azərbaycan</i>
Sayad Mehtizadə	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, t.f.d.,</i> <i>Azərbaycan</i>
Sevil Heydərova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, t.f.d.,</i> <i>Azərbaycan</i>
Sevinc İbadova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, magistr,</i> <i>Azərbaycan</i>
Sevinc Qasımova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dosent,</i> <i>Azərbaycan</i>
Sevinc Zeynalova	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, baş müəllim,</i> <i>Azərbaycan</i>
Seymur Cabbarlı	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, bakalavr,</i> <i>Azərbaycan</i>
Səba Namazova	<i>Gəncə Dövlət Universiteti, Filologiya fakültəsi, f.f.d.,</i> <i>Azərbaycan</i>
Səbinə Məmmədli	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, doktorant,</i> <i>Azərbaycan</i>
Səidə Əli qızı	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dosent,</i> <i>Azərbaycan</i>
Səidə Quliyeva	<i>Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dosent,</i> <i>Azərbaycan</i>

Dünya azərbaycanlıları: tarix və müasirlik

III Beynəlxalq elmi konfrans

21-22 dekabr 2018, Bakı

- Səidə Nəbiyeva** *Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, laborant, Azərbaycan*
- Solmaz Allahverdiyeva** *ADPU Tarix fakültəsi, magistr, Azərbaycan*
- Sürəyya Səmədova** *Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, doktorant, Azərbaycan*
- Şahin Fərzəliyev** *AMEA Tarix İnstitutu, professor, Azərbaycan*
- Şəbnəm Məmmədli** *Oğuz rayonu kənd məktəbi, müəllim, Azərbaycan*
- Tamara Ölçəkçi** *Ankara Tarım və Orman Bakanlığı, dosent, Türkiyə*
- Təhminə Vəliyeva** *AMEA Ədəbiyyat İnstitutu, kiçik elmi işçi, Azərbaycan*
- Türkan Qasımova** *Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, dissertant, Azərbaycan*
- Ulduz Paşayeva** *Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, böyük elmi işçi, Azərbaycan*
- Ülkər Abdullayeva** *Bakı Dövlət Universiteti, Filologiya fakültəsi, doktorant, Azərbaycan*
- Ülkər Sərkərova** *AMEA, Tarix İnstitutu, dissertant, Azərbaycan*
- Ümid Niayəş** *İran İslam Respublikası, tədqiqatçı*
- Vüqar Həsənov** *Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, magistr, Azərbaycan*
- Zəhra İslamova** *Bakı Dövlət Universiteti, Tarix fakültəsi, t.f.d., Azərbaycan*